

СТ А Н О В И Щ Е
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Рег. № П - 6162/2016 г.

гр. София, 01.09.2016 г.

ОТНОСНО: *Искане с вх. № П - 6162 от 17.08.2016 год. от г-жа И.А. – председател на Централната изборителна комисия (ЦИК) по въпроси, касаещи обработването и предоставянето на „Български пощи“ ЕАД имената и адресите на изборителите, които навършват 18 години през 2016 г.*

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: Председател Венцислав Караджов и членове: Цанко Цолов, Цветелин Софрониев и Мария Матева, на заседание, проведено на 31.08.2016 г., разгледа преписка с вх. № П - 6162 от 26.08.2016 г. от г-жа И.А., председател на Централната изборителна комисия (ЦИК). В него г-жа И.А. информира, че по повод изборите за президент и вицепрезидент на Републиката, както и провеждането на национален референдум, ще се проведе разяснителна кампания. Като част от нея, с цел да мотивира младите хора да гласуват, ЦИК има намерение да подготви и изпрати до всеки изборител, който навършва 18 години през 2016 г., писмо, с което го уведомява за изборителните му права за предстоящите избори и референдум. В тази връзка е необходимо ЦИК да получи имената и постоянния адрес на тези изборители от ГД „ГРАО“ към МРРБ.

С оглед на изложеното, г-жа И.А. моли КЗЛД да изрази становище относно възможността ЦИК да получи, обработи и предостави на „Български пощи“ ЕАД имената и адресите на въпросните изборители, при спазване на разпоредбите на ЗЗЛД.

Правен анализ:

Настоящото становище, като акт на Комисията за защита на личните данни, който тя издава съгласно чл. 10, ал. 1, т. 4, предложение първо от Закона за защита на личните данни, е само с препоръчителен характер и няма характеристиките на индивидуален административен акт по смисъла на Административнопроцесуалния

кодекс. То няма за цел да тълкува или да дава указания относно прилагането на специални нормативни актове, в конкретния случай изборното законодателство, с изключение на случаите, когато конкретни разпоредби изрично регламентират защитата на личните данни в съответната област или вменяват правомощия и/или задължения на КЗЛД.

Във връзка с направеното искане, Комисията за защита на лични данни подчертава, че с чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД е въведена легалната дефиниция на понятието „лични данни“, съгласно която това е всяка информация, отнасяща се до физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано пряко или непряко чрез идентификационен номер или чрез един или повече специфични признаци. В конкретния случай информацията относно имена, година на раждане и постоянен адрес води до индивидуализиране на конкретните физически лица, които през 2016 г. навършват пълнолетие и като такава попада в определението за „лични данни“ по смисъла на ЗЗЛД.

Получаването, предоставянето, съхранението на информация относно имена, година на раждане и постоянен адрес - част от действията, които ще се предприемат за осъществяване на разяснителната кампания относно предстоящите избори за президент и вицепрезидент на Републиката, както и националния референдум, представляват "обработване на лични данни", съгласно дефиницията, посочена в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД.

Основните принципи, на които трябва да се основава правомерното обработване на лични данни на физически лица от страна на администраторите на лични данни са посочени в ЗЗЛД. Тези принципи са **законосъобразност, пропорционалност, целесъобразност и точност**. Съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД личните данни трябва да се обработват законосъобразно и добросъвестно; да се събират за конкретни, точно определени и законни цели и да не се обработват допълнително по начин, несъвместим с тези цели; допълнително обработване на личните данни за *исторически, статистически или научни цели* е допустимо, при условие че администраторът осигури подходяща защита, **като гарантира, че данните не се обработват за други цели**. Отделно законът изисква данните да бъдат съотносими, свързани със и ненадхвърлящи целите, за които се обработват; да бъдат точни и при необходимост да се актуализират.

Съгласно разпоредбите на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, действията по обработване на лични данни са допустими само в случаите, когато е налице поне една от алтернативните предпоставки, предвидени в т. 1-7. В конкретния случай приложима е хипотезата на т. 5 - обработването е необходимо за изпълнение на задача, която се осъществява в обществен интерес. При разглеждането на тази хипотеза следва да се направят някои уточнения.

Понятието „обществен интерес“ се използва широко в българското право, но въпреки това, законодателят не е предвидил легална дефиниция за него. *Поради липсата на дефиниция, във всеки отделен случай следва да се прави тълкуване с оглед на конкретните обстоятелства.* При позоваване на понятието трябва да се търси съответствие с нормативната уредба по прилагането му, като **целта, за която се използва, следва да е в защита правата и интересите на гражданите.**

По отношение на описаната по-горе инициатива за провеждане на разяснителната кампания относно предстоящите избори и национален референдум няма съмнение, че успешното ѝ реализиране би довело до положителни резултати за обществото. В този контекст е безспорна необходимостта от разяснителни и медийни инициативи, които да мотивират всички граждани да упражнят своето изборително право на предстоящите избори за президент и вицепрезидент и да вземат участие в насрочения за същата дата референдум, включително навършващите 18 години, които за първи път ще имат възможност да упражнят това свое конституционно право.

Законът за гражданската регистрация (ЗГР) е специалният закон, който установява нормативните предпоставки, при наличието на които администраторът може да предостави данни по гражданската регистрация на трети лица. Съгласно чл. 10б, ал. 1, т. 3 от ЗГР, данните от ЕСГРАОН могат да се предоставят на български и чуждестранни юридически лица въз основа на закон, акт на съдебната власт или разрешение на Комисията за защита на личните данни. Както вече бе отбелязано, настоящото становище не се явява разрешение, респективно отказ за предоставяне достъп до данните от ЕСГРАОН. За да бъде иницирана административната процедура по чл. 10б, ал. 1, т. 3, предложение трето от ЗГР, КЗЛД следва да бъде сезирана с изрично искане за достъп от заинтересованото българско или чуждестранно юридическо лице.

Посочените по-горе принципи за обработка на лични данни, в частност принципите на пропорционалност и свеждане на данните до минимум с оглед постигане на целта, изискват преди да се получат и обработят личните данни, съдържащи се в ЕСГРАОН, да се потърсят и приложат други способи и подходи за постигане на целения от ЦИК общественополезен резултат, които в по-малка степен биха засегнали личните данни и личната неприкосновеност на въпросната група български граждани. За целта биха могли да се предприемат някои от примерно изброените по-долу стъпки или други сходни действия:

- специално таргетиране на лицата, които навършват пълнолетие през 2016 г., в рамките на разяснителната кампания чрез средствата за масово осведомяване относно правата и задълженията на гражданите в подготовката и произвеждането на изборите,

която се организира и провежда от ЦИК по силата на чл. 57, ал. 1, т. 32 от Изборния кодекс (ИК) – видеоклипове, Фейсбук или друга интернет базирана кампания;

- използване на издаването и разпространението на информационен лист за националния референдум, който се изготвя от Министерският съвет по силата на чл. 15, ал. 2 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС), за предоставяне на допълнителна информация и разяснения на българските граждани от целевата група;

- оптимално използване на общинските администрации, които имат задължението по чл. 23 от ИК да съставят избирателните списъци и които разполагат с редица възможности за по-непосредствено достигане до тези млади хора, особено в малките населени места;

- включване на Министерството на образованието и науката и ръководствата на средните училища в информационно-разяснителната кампания за 18-годишните при стартирането на новата 2016/2017 учебна година, и други.

В допълнение, опирайки се на опита и практиката на КЗЛД до момента, следва да се отбележи, че персоналното изпращане по пощата на документи, съдържащи лични данни, до голям брой лица, често предизвиква нееднозначни реакции сред адресатите и в преобладаващия брой случаи води до подаване на жалби в КЗЛД за нарушения на ЗЗЛД срещу администратора, изпратил писмата. Възможността за подобно развитие е още по-голяма в нередките случаи, когато дадено лице не живее на посочения в ЕСГРАОН негов постоянен адрес.

В заключение, ако ЦИК разполага с резултати от допълнителни анализи, статистически данни, национално проведени или регионални социологически проучвания, или анализи на други органи, от които се установява, че използваните от ЦИК и предвидени в закона способности и мерки за информиране и мотивиране на младите избиратели не са в състояние да постигнат желаните ефекти, би могло да се обсъди прилагането на предложения от ЦИК подход, включващ допълнително обработване на лични данни на избиратели с цел по-добрата им информираност за изборите и изборния процес, както и особеностите при едновременно гласуване в избори и национален референдум. В този случай ЦИК следва да отправи мотивирано искане за разрешение на достъп до Националната база данни „Население“ към ГД „ГРАО“ - МРРБ, в което да посочи както правното основание, така и допълнителните причини, които налагат този достъп и мерките, които администраторът ще предприеме за законосъобразното обработване, съхранение и унищожаване на данните.

Във връзка с горното и на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от Закона за защита на личните данни, Комисията за защита на лични данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Постигането на целения от ЦИК общественополезен резултат за информиране и мотивиране на младите хора за включването им в предстоящите президентски избори и национален референдум следва да се извърши по начини и способности, които в по-малка степен биха засегнали техните лични данни и лична неприкосновеност.

Предоставянето от ГД „ГРАО“ към МРРБ на ЦИК на имената, адресите и годината на раждане на избирателите, който навършват 18 години през 2016 г., обработването на тези лични данни и предаването им на „Български пощи“ ЕАД би противоречало на принципите за обработка на лични данни, отразени в разпоредбите на чл. 2, ал. 2, т. 3, а именно обработването да е пропорционално и съотносимо и да не надхвърля целите, за които се обработват личните данни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /п/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /п/

Цветелин Софрониев /п/

Мария Матева /п/